

ไม่คืนเงินประกันชีวิตหมู่ให้สมาชิก ... ผิดวินัยร้ายแรง !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแห่งหนึ่งถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เพราะไม่คืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ให้แก่สมาชิก จนกระทั่งถูกร้องเรียนจึงนำเงินดังกล่าวมาคืนให้แก่สมาชิก

ข้อเท็จจริง คือ ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 5 ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ถูกข้าราชการและลูกจ้างในโรงพยาบาล ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ว่าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ส่งเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ ปี พ.ศ. 2546 เพื่อจ่ายคืนให้แก่สมาชิกในโรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2547 แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้จ่ายเงินดังกล่าวคืนให้แก่สมาชิก ผลการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์ตามที่ถูกร้องเรียนจริง และคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกรณีดังกล่าวเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้นำเงินค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ของสมาชิกไปเก็บไว้เอง จนกระทั่งสมาชิกที่ทำประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ได้ร้องเรียน ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำเงินดังกล่าวมาคืน และเมื่อรวมเวลาที่ผู้ฟ้องคดีนำเงินไปเก็บไว้กับตนเอง 8 เดือนเศษ พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และต่อมา อ.ก.พ. จังหวัด ได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการฯ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองโดยอ้างว่าการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการคืนเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ไม่ใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งเป็นเอกชน ไม่ใช่เงินของทางราชการ

คดีนี้มีประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ

(1) การไม่คืนเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ให้แก่สมาชิกถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือไม่ ? มีข้อกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. 2530 ข้อ 8 กำหนดว่า “ให้ส่วนราชการจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการของข้าราชการโดยเฉพาะ ทั้งนี้ โดยพยายามให้ใช้อัตรากำลังที่มีอยู่เดิม การขออัตรากำลังเพิ่มเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวให้ทำได้ตามความจำเป็นอย่างแท้จริงโดยคำนึงถึงความประหยัดเป็นประการสำคัญ” และข้อ 13 กำหนดว่า “การปฏิบัติงานสวัสดิการภายในส่วนราชการตามระเบียบนี้ ให้ถือเป็นการปฏิบัติราชการ”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติราชการ ในตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี 5 ที่โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา (หัวหน้าฝ่ายการเงินและพัสดุ) ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการคืนเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่แก่สมาชิก ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านสวัสดิการในโครงการประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ การปฏิบัติงานดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติราชการ

(2) การที่ผู้ฟ้องคดีไม่จ่ายเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุหมู่ให้แก่สมาชิกในโรงพยาบาล ถือเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ? มีข้อกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 82 วรรคสาม บัญญัติว่า “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเช็คเป็นเงินเฉลี่ยคืนค่าประกันชีวิตอุบัติเหตุของสมาชิก ต่อมา ได้นำไปแลกเงินสดจากหัวหน้างานจัดเก็บรายได้ ฝ่ายการเงินและพัสดุของโรงพยาบาล และนำไปเก็บไว้เองโดยไม่จ่ายคืนแก่สมาชิก เมื่อผู้บังคับบัญชาตรวจพบและแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการคืนเงินดังกล่าวให้แก่สมาชิกถึง 2 ครั้ง แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังไม่ดำเนินการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก และเมื่อมีการร้องเรียนเกิดขึ้น ผู้ฟ้องคดีจึงนำเงินนั้น ไปมอบให้กับเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ซึ่งรวมเวลาที่ผู้ฟ้องคดีเก็บเงินไว้เองนานถึง 8 เดือนเศษ การที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 82 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 203/2555)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่คดีสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินไม่ว่าจะสังกัดหน่วยงานใด และไม่ว่าจะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของส่วนราชการเอง ทั้งที่เป็นเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ หรือการเงินในส่วนที่เป็นสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ในสังกัดก็ตาม เมื่อมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงตามที่กฎหมายกำหนดหรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใด ล้วนถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการทั้งสิ้น การอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ข่มเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและการกระทำความผิดวินัยที่สำเร็จแล้ว ดังนั้น แม้จะได้ชดเชยเงินคืนให้แก่ทางราชการ ก็ไม่มีผลเป็นการลบล้างการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นได้ ... ครับ

นายปกครอง